

ЗАШТО МОЈЕ ДЕТЕ НЕ ЖЕЛИ ДА ПРИЧА У ВРТИЋУ, ШКОЛИ ...

Уколико је дете превише стидљиво у вртићу, парку, школи а код куће нормално прича и игра се, постоји могућност да се ради о говорном проблему - селективном мутизму.

Елективни или селективни мутизам спада у групу анксиозних поремећаја. Обично се појављују између 3 и 5 године и у периоду раног школског узраста. Деца престају да говоре са васпитачима, учитељима - ауторитетима, из ширег окружења, али настављају да говоре са блиским особама са којима се осећају сигурно нпр. са члановима породице. Проблем настаје у томе што говор изостаје у одређеним ситуацијама и испред одређених особа. Дете бира особе и ситуације у којима ће говорити.

Код ове врсте мутизма не постоји проблем у разумевању и продукцији говора и језика (само је продукција инхибирана у селективним ситуацијама). Артикулација, речник и структура реченице одговарају узрасту детета, интелигенција је у границама нормале. Већ само постоји проблем психолошке природе и то на нивоу личности (емоција и мотивације).

Тачан узрок овог поремећаја још није утврђен. Верује се да постоји генетска предиспозиција за анксиозност. Дете већ на раном узрасту показује знаке анксиозности у виду страха од одвајања, апатичности, повучености, слабијих социјалних контаката са другом децом, тешкоће у спавању или појачан излив емоција.

Поремећај је скоро подједнако заступљен код оба пола, али са благо повећаном вероватноћом јављања код девојчица.

КАКО СЕ ПОСТАВЉА ДИЈАГНОЗА СЕЛЕКТИВНОГ МУТИЗМА

За постављање дијагнозе селективног мутизма потребно је да симптоми трају дужи од месец дана. Поред изостанка говора јавља се и: повећана осетљивост на буку и додир, изражена сепарациона анксиозност (дете се тешко одваја од родитеља), присуство страхова, изливи емоција (лако заплаче), при помисли да га неко гледа постаје неспретно, лако се збуни, дете се не смеје, делује озбиљно када осети анксиозност (када се уплаши, узнемири), понекад се јавља и невољно испуштање мокраће и столице.

Селективни мутизам се често не дијагностикује до поласка у школу, што отежава лечење. Ако се дете не лечи на време, мође доћи до последица на самопоштовање, отежане социјализације и школовања. Третман је комплексан, обухвата рад логопеда и психолога. Такође морају се укључити и васпитач и учитељ.

Битно у раду са овом децом је *стварање пријатног окружења* у коме ће дете успети да се опусти и осети пријатно и сигурно. Оног тренутка када се дете осети сигурно, оно почиње да говори.

Важно је да се дете не сили да говори, да му се покаже разумевање и подршка. Није добро критиковати га већ препознати оно што дете добро ради, похвалити га и наградити. Похвала и награда утичу на дететово самопоуздање, а самим тим и на особаћање анксиозности.

Марија Кери – Кутлешић, дефектолог-логопед

Јелена Драмлићанин – Кабић, дефектолог-логопед, редукатор психомоторике